

28 czerwca 2023

Wyjątkowa ekspozycja otwarta w Kielcach

Marszałek Andrzej Bętkowski wziął udział w uroczystym otwarciu wystawy „Zbrodnie (nie)osądzone. Rozliczenia z niemieckimi sprawcami zbrodni z okresu II wojny światowej”. Wystawa przygotowana została na kieleckim Placu Artystów przez Delegaturę IPN w Kielcach w związku z realizacją działań edukacyjnych związanych z upowszechnianiem w świadomości społecznej najważniejszych wydarzeń z najnowszej historii Polski. Podczas wydarzenia obecny był prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki. Ekspozycja uzyskała patronat honorowy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Powszechna wiedza o rozliczeniach z niemieckimi sprawcami zbrodni wojennych sprowadza się do procesu nazistowskich dygnitarzy w Norymberdze z lat 1945-1946 oraz głośnej rozprawy przeciwko Adolfowi Eichmannowi w Jerozolimie w 1961 roku. Tymczasem procesy odbywały się niemal we wszystkich krajach okupowanych przez III Rzeszę przez szereg lat.

Funkcjonariuszy niemieckiego aparatu terroru osądził m.in. polski Najwyższy Trybunał Narodowy. W ściganie i karanie przestępców z okresu nazistowskiego zaangażowany był po wojnie również wymiar sprawiedliwości Austrii oraz wschodnich i zachodnich Niemiec.

Do dzisiaj w całej Europie za przestępstwa nazistowskich Niemiec skazano blisko 100 tysięcy osób. Choć liczba ta wydaje się dużą, tak naprawdę ukarano niewielki odsetek zaangażowanych, pośrednio lub bezpośrednio, w zbrodnie.

Ekspozycja „Zbrodnie (nie)osądzone” składa się z 27 plansz podzielonych na dwie części. W pierwszej ukazano zasięg rozliczeń w poszczególnych krajach Europy. W tym również podzielonych Niemiec oraz Austrii. W drugiej znalazły się przykłady zbrodni i odpowiedzialnych za nie osób, które nigdy nie stanęły przed sądem lub zostały uniewinnione nawet mimo obciążających zeznań lub dowodów winy. Opisy zostały przygotowane w dwóch językach: polskim i angielskim.

Na potrzeby wystawy wykorzystano fotografie z około 60 różnych źródeł. Oprócz pochodzących ze Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej oraz innych polskich instytucji, znalazły się materiały pochodzące z bibliotek, muzeów, miejsc pamięci (m.in. byłych obozów koncentracyjnych), archiwów państwowych i miejskich, instytutów naukowych, czy agencji prasowych z Austrii, Belgii, Danii, Grecji, Holandii, Izraela, Kanady, Łotwy, Francji, Norwegii, Serbii, Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Włoch. Duża część materiałów pochodzi z niemieckich archiwów (Bunderarchiv oraz archiwów regionalnych).

Otwarcie wystawy poprzedziła konferencja prasowa Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, Karola Nawrockiego, podczas której przedstawił nowego naczelnika kieleckiego oddziału IPN. Został nim pracownik tej instytucji dr Robert Piwko. Zastąpił on na tym stanowisku dr Dorotę Koczwańską-Kalitę, która kierowała pracą kieleckiego IPN od 2015 roku. Podziękowania za dotychczasową pracę złożył ustępującej Naczelnik marszałek Andrzej Bętkowski.

Galeria zdjęć

